

Fem *Cities* konferencija Zagreb, 01.06.2015.

Promicanje ravnopravnosti spolova i zapošljavanje žena u vrijeme krize

PRAVOBRANITELJICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

Višnja Ljubičić, dlp.lur., pravobraniteljica za ravnopravnost spolova

Pritužbe, praksa i istraživanja institucije PRS

Jesu li žene u Hrvatskoj

- jednako prisutne,
- imaju li jednaki status,
- jednake mogućnosti i
- jednaku korist od ostvarenih rezultata

? ? ?

Pritužbe, praksa i istraživanja institucije PRS

U s k r a ć u j e se ženama:

- Pravo da žive i rade bez nasilja, prisile i straha
- Pravo na rad u sigurnom, prijateljskom i poticajnom okruženju
- Pravo na napredovanje na poslu
- Pravo na siguran radni odnos
- Pravo na samostalno planiranje obitelji i rađanje djece bez posljedica za svoju egzistenciju i egzistenciju cijele obitelji

Pritužbe, praksa i istraživanja institucije PRS

- „Muške” i „ženske” djelatnosti - Ž su većina u 7 od 19 područja djelatnosti (socijalna skrb, obrazovanje, zdravstvena zaštita)
- Jaz u plaćama – Ž zarađuju 10-11% manje od M
- Obrazovanje – Ž čine 60% visoko-obrazovanih osoba u RH, ali ???
- Nezaposlenost – Žene 53%

Pritužbe, praksa i istraživanja institucije PRS

Diskriminacija žena temeljem spola, dobi i majčinstva – 2 najsnažnije prepreke

- **Diskriminacija temeljem dobi** – „premlade” ili „stare”
- **Diskriminacija temeljem majčinstva:**

Poslodavci izbjegavaju zapošljavati žene u fertilnoj dobi (25-35), ili one koje već imaju djecu/obitelj, ili bi ih zapošljavali na određeno vrijeme, otkaz kao tehnološki višak.

- **Diskriminatorska pitanja** tijekom intervjua
- Žene se (uglavnom) zapošljavaju na **određeno vrijeme - ne iznimka, već pravilo**
- **Stakleni strop** - Ž teško napreduju (javna uprava i usluge, privatno-poduzetnički segment, obrazovne ustanove)
- **Spolno uznemiravanje** – žrtve isključivo žene

ZASTUPLJENOST NA UPRAVLJAČKOJ RAZINI

Rodna struktura na upravljačkoj razini (uprava, upravni odbor i nadzorni odbor)

	2011.	2014.	promjena
žene	19,53%	24,25%	+24,17%
muškarci	80,47%	75,75%	-5,87%

Tablica: 170.681 (53,9%) nezaposlena/lh žena, razvrstano po dobi

(Udio nezaposlenih žena se povećao za 1 postotni bod - sa 52,9% na 53,9%)

Broj žena	Dob	Postotak
7.034	15 - 19	4,1 %
20.336	20 - 24	11,9 %
23.113	25 - 29	13,5 %
20.252	30 - 34	11,9 %
19.103	35 - 39	11,2 %
18.808	40 - 44	11,0 %
20.128	45 - 49	11,8 %
20.271	50 - 54	11,9 %
17.659	55 - 59	10,4 %
3.977	60 - više	2,3 %

HZZ-podaci, 2014., nezaposlenost

Ekonomsko osnaživanje žena je središnje pitanje europske politike ravnopravnosti spolova.

(2008-2014) trend povećanja broja zaposlenih na određeno vrijeme
Izigra vanje pravila ???

(2008) neodređeno vrijeme (19,0%), određeno 81,0%
 (2009) neodređeno vrijeme (14,5%), određeno 85,5%
 (2010) neodređeno vrijeme (10,1%), određeno 89,9%
 (2011) neodređeno vrijeme (9,3%), određeno 90,7%
 (2012) neodređeno vrijeme (7,4%), određeno 92,6%
 (2013) neodređeno vrijeme (6,4%), određeno 93,6%
(2014) neodređeno vrijeme (5,7%), određeno 94,3%

HZZ – podaci, 2014., zaposlenost

PRAVOBRANITELJICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

„Položaj trudnica i majki sa malom djecom na tržištu rada“ – istraživanje PRS (2012)

937 sudionica - 20-45 godina starosti

Najveći broj sudionica - 26-34 godine života.

- **40%** Žena, koje su bile trudne u određenom trenutku svoje zaposlenosti ili traženja posla, **bile su izložene nepovoljnom postupanju od strane poslodavca zbog svoje trudnoće** odnosno korištenja roditeljskih prava.
- **41,2%** Žena, koje su na tržištu rada sudjelovale dok su istovremeno morale brinuti za **djecu stariju od 1 godine**, smatra da je **poslodavac prema njima postupao nepovoljno zbog obveza prema djeci**.

PRAVOBRANITELJICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

Sudionice koje su na tržištu rada doživjele spolnu diskriminaciju temeljem trudnoće ili temeljem svojih obveza prema djeci:

- **34,1%** suočilo se s **neprodužavanjem ugovora o radu**
- **21,2%** dobilo je **otkaz = 55,3 %**
- **16,4%** premješteno na **lošije radno mjesto**
- **17%** **uskraćeno trajanje godišnjeg odmora**
- **14,6%** ispitanica smatra da je doživjelo diskriminaciju u obliku **smanjenja plaće**
- **9,7%** smatra da im je **uskraćeno napredovanje**

PRAVOBRANITELJICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

Ponašanje poslodavca tijekom razgovora radi zapošljavanja

Za vrijeme razgovora sa ženama (intervju):

- **69%** Žena odgovorilo je kako su im **poslodavci postavljali pitanja** vezana uz planove koji se odnose na **moću trudnoću**.

REZULTATI istraživanja Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova: „*Položaj trudnica i majki sa malom djecom na tržištu rada*“

PRAVOBRANITELJICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

Briga za djecu kako bi one mogle lakše naći/zadržati posao

Da li bi njihov partner preuzeo veći udio u brizi za zajedničku djecu:

- **45%** smatra da bi **u potpunosti preuzeo**
- **32,3%** smatra da bi **djelomično**
- **13,7%** **ne bi mogle računati** na takvu podršku
- **6,5%** **ne zna**

Jesu li ikada zatražile od partnera da preuzmu veći udio u brizi za djecu:

- **40,3%** **nikada nije zatražilo**,
- **39%** **je zatražilo i partner je prihvatio**,
- **10%** **je partner obećao, ali nije ispunio obećanje**
- **3,6%** **partner odmah odbio** takvu mogućnost

REZULTATI istraživanja PRS „*Položaj trudnica i majki sa malom djecom na tržištu rada*“

PRAVOBRANITELJICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

*Jedan od čimbenika
aktivnog
uključivanja žena na
tržište rada je
stvaranje uvjeta za
usklađivanje
obiteljskog i
poslovnog života*

PRAVOBRANITELJICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

Rodiljni dopust koristilo samo **0,4 %** muškaraca (71 dan do 6 mjeseci djetetova života) a **roditeljski dopust** samo **4,88 %** muškaraca (6 mjeseci starosti djeteta do 180 dana i 181-900 dana)
(podaci HZZO, 2014.)

*Dobna skupina 25-29 godina,
najzastupljenija među
ženama koje su rodile
(podaci HZJZ)*

PRAVOBRANITELJICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

Nedovoljno provode mjere koje omogućuju usklađivanje privatnih i profesionalnih obveza.

Očeve učinkovitije poticati na aktivniju brigu o djeci.

Iskustva europskih zemalja :

- *propisane kvote*
- *očev dopust dobro plaćen.*

PRAVOBRANITELJICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

Hrvatsko tržište rada, istraživanje PRS pokazalo:

1. porazavajuća raširenost diskriminacije žena temeljem njihove trudnoće
2. neravnomjerna raspodjela brige za djecu unutar obitelji
3. potreba za osvješćivanjem žena u pogledu zakonskih jamstava koja štite njihove interese za vrijeme trudnoće
4. poslodavci najvećim dijelom ne poštuju zakonske obveze prema trudnicama i ženama s malom djecom
5. nepovjerenje trudnica i žena s malom djecom prema učinkovitosti postojećeg sustava zaštite od ovog oblika diskriminacije
6. potreba za unaprjeđenjem zakonskog okvira zaštite trudnica i majki s malom djecom

„Sociološki portret hrvatskih studenata“ istraživanje IDIZ-a (2010) pokazalo:

Studentice 78,8%
(znatno više nego studenti 62,9%) smatraju da
u društvu egzistira **neravnopravnost spolova**,
posebice na tržištu rada

- (općenito - samo 1/3 svjesna
neravnopravnosti)

ZAKLJUČNO

Diskriminacija žena ugrožava društvo na nekoliko načina :

- 1) Umanjuje radnu sposobnost žena
(bolovanja)
- 2) Izravno utječu na natalitet (izbor ?!)
- 3) Razaranje obitelji (psihičke, financijske
naravi)

ZAKLJUČNO

Nužnost:

- 1) Edukacija svih dionika koji rade na suzbijanju diskriminacije – sudstvo
- 2) Edukacija poslodavaca
- 3) Inspekcijski nadzor
- 4) Prilagodba javne infrastrukture (jaslice, vrtići, domovi)

Fem Cities konferencija

Zagreb, 01.06.2015.

HVALA NA PAŽNJI

Višnja Ljubičić, dipl. iur., pravobraniteljica za ravnopravnost spolova